

OCTAVIAN GOGA

„...Goga e întâiul mare poet din epoca modernă, sortit prin simplitatea aparentă a liricii lui să pătrundă tot mai adânc în sufletul mulțimii, poet național totodată și pur ca și Eminescu” (George Călinescu)

Octavian Goga s-a născut la 1 aprilie 1881 la Rășinari, județul Sibiu și a murit la 7 mai 1938, la vârsta de 57 de ani, în urma unui infarct cerebral, în timp ce se afla la Conacul său de la Ciucea.

Tatăl poetului, Iosif Goga, a fost preot ortodox, iar mama sa, Aurelia, învățătoare, mare admiratoare a lui Mihai Eminescu.

A urmat școala primară în satul natal, apoi a urmat liceul la Sibiu și Brașov. Studiile universitare le-a urmat la Facultatea de Litere și Filozofie de la Budapesta și Berlin (1900-1904).

Debutul literar a fost găzduit de revista „Tribuna” (1897), „Tribuna literară” și de revista „Familia” din Oradea, condusă de Iosif Vulcan.

O parte a poeziilor sale reprezintă iubirea și ura, durerile și speranțele poporului său greu încercat, universul spiritualității satului românesc și strigătul de durere al umiliților. Poet-cetățean, Octavian Goga credea că menirea poetului este una istorică, considerând necesar să lupte pentru independența națională.

Volume de versuri: „Poezii” (1905); „O seamă de cuvinte” (1908), „Ne cheamă pământul” (1909), „Din umbra zidurilor” (1913), „Cântece fără țară” (1916). Proză: „Mustul care fierbe”.

Începuturile ziaristice ale poetului au fost legate de revista „Luceafărul”, înființată din inițiativa sa, în anul 1902, dar cu sprijinul material al lui A.P.Bănuț, susținut de un grup de români patrioți. Revista „Luceafărul” continua tradițiile presei transilvănene și ale orientărilor semănătoriste.

În anul 1906 Octavian Goga a fost ales secretar literar al „Asociației transilvănene pentru literatura și cultura poporului român” (ASTRA). În această calitate și-a intensificat preocupările publiciste impunându-se ca ziarist strălucit prin articolele publicate în revista „Țara noastră”, ziarul „Epoca”, „Adevărul”, revista „Flacăra”, revista „România”.

Activitatea de dramaturg este ilustrată prin piesele „Domnul notar”, „Meșterul Manole” și sub formă de proiect două piese într-un act „Sonata luni” și „Lupul”.

După izbucnirea primului război mondial, Goga, a continuat să lupte pentru alipirea Transilvaniei la România și pentru desăvârșirea unității statale române.

După 1918 poetul a făcut parte din diferitele guverne care s-au succedat la conducerea țării. A fost Ministru al Instrucțiunii și Cultelor, Ministru al Cultelor și Artelor, Ministru de stat, Ministru de interne și prim-ministru (28 decembrie 1937 - 11 februarie 1938).

În anul 1920, Octavian Goga a fost ales membru al Academiei Române, discursul de recepție fiind intitulat „Coșbuc”, iar în 1924 poetul a primit „Premiul Național de poezie” și premiul „Mihail

Sadoveanu” pentru proză.

În Vinerea Patimilor

Vinerea Patimilor, pe înserate... Din biserica satului, unde s-a săvârșit stujba îngropării lui Iisus, țărani ies pâlcuri, amestecați bărbați și femei, păstrând după vechiul obicei toată rânduiala ierarhică. Dinspre pădurea de fagi unde s-a prălvălit soarele, coboară umbre cernind culmile și prin sita lor, răzleț, licurici tremurători se ivesc împrejur. Sunt lumînările care se aprind la morminte, când deodată ca un vaiet subteran începe pe la poalele crucilor recitativul monoton al bocetelor muerești. Bărbații tac duși pe gânduri, cu buzele strânse, cu fruntea plecată, purtați parcă de valul tânguirii, copiii privesc speriați în lături, satul întreg s-a cufundat în convobire cu morții... La răspântia uliței, coborând spre casă, mă mai opresc o dată în drum și cum privesc înapoi, țintirimul îmi răsare în amurgul târziu semănat cu limbi de flăcări gălbui-albastre, cuprinzând din toate părțile trupul bisericii într-o cunună de foc ca o aureolă ... Ajuns la casa mea din capul satului, mă mai urmăresc încă de departe aduse pe vântul moale de seară frânturi din colocviul cu cei de sub pământ, în vreme ce m-așez pe scaunul de pe prispă cu mintea răscolită de problemele vieții de la țară.

Castelul de la Ciucea

Gîndul își deapănă firul domol, îndrumat parcă de ritmul ondulat al unui tropar bizantin în surdină... Da, biserica trăiește încă în sufletul țăranilor. Așa cum am pomenit-o de mult, casă bătrână cu umerii gârbovi, cu acoperișul de șindrilă pe care crește mușchiul său de țiglă înnegrită de ani, dărăpănată și obosită, cu iconostasul primitiv, cu glasul dogit al cântăreților de strană și cu căzările pilduitoare ale amvonului, ea adăpostește totuși o concepție morală; un laboratoriu sflutesc în acțiune permanentă. Țăranul, subțocrotirea ei îl văd trăind o viață cu orientări sigure în domeniul binelui și răului și cu o tendință de abstracțiune care-i pune lumină în ochi și cumpăt în judecată. Satul cu oamenii lui e cercetat de mister, altarul deschide aci un lung coridor spre infint plin de întrebări dincolo de realitate, o lume agitată întrețesută cu simboluri și colorată de imaginație.

Țăranii se zbat în imperiul acestei lumi, se opresc în drum, privesc spre cer și spre pământ și sufletul lor e plin de rezonanță ca o fântână adâncă. Iată-i acum în săptămâna mare, cum îi zic ei, taina răstignitului din Nazaret umbrește toate fețele în satul meu din munți. Un vâl s-a lăsat, departe, de undeva de sus și-a prins în foșnetul de primăvară tot ce mișcă împrejurul meu. E o încetineală în gesturi, o undă potolită în rostirea cuvântului, un aer de tristeță vagă și nelămurită care stăruie

deasupra acestor analfabeți și le împrumută o nobleță particulară. Ei au fost la denii în fiecare seară, asupra lor s-au așternut psalmii cu plângerile patetice, sufletul lor a resimțit fiori, pe urma ornamentației grele de poezie orientală, parabolele din cele douăsprezece Evanghelii i-au oprit în loc, chinurile lui Hristos le-au sbiciuit nervii și le-au furișat accente din frigurile morții. Ei sunt acum spectatori halucinați a unei drame, prinși de surescitare în toate fibrele lor. Mâine după miezul nopții, cu mic cu mare, vor înconjura biserica de trei ori urmându-și preotul, care în tăcerea lor mistică va bate în poartă repetând dictonul scripturii: Deschideți boieri, porțile, să intre împăratul mării... Iar după ce imnul Învierii va răsună din toate piepturile, ei se vor înșirui pe rând în dreptul altarului, se vor cuminica cu pâine și cu vin și cu-o năvală de lumină bruscă pe toată fața lor aspră, primeniți și transfigurați de-o bucurie impersonală, se vor apropia unul de altul, oamenii pământului:

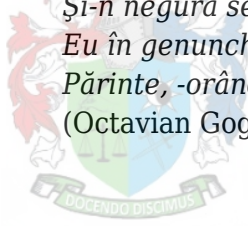
-Hristos a-nviat!

-Adevărat c-a-nviat!

Noaptea s-a lăsat umedă asupra mea, pe creasta dealului s-a ivit luna poleind cu strălucirea ei brumată vârfulurile copacilor și atingând în drum cu un mănunchi de raze turnul bisericii din deal...

Satul doarme și împrejur respiră eternitatea...

*Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte, -orânduie-mi cărarea!*
(Octavian Goga, Rugăciune, fragment)

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ
*Independența
prin Cultură*